

Lausunnot ja mielipiteet, YVA-ohjelma, Toristojannevan aurinkovoimahanke, Toholampi, EPOELY/1121/2024

Koosteesta on poistettu oheismateriaalit ja henkilötiedot

Lausunnot

Cinia Oy

Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja Toholammella sijaitsevan Toristojannevan aurinkovoimahankkeen YVA-ohjelman suunnittelualueella. Tarvittaessa sähkönsiirto johdoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot). Cinia Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa edellä mainittuihin aurinkovoimahankkeeseen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Ei kommentoitavaa tässä vaiheessa, nykytilan kuvaus ja vaikutusten arviointisuunnitelma vaikuttavat riittävältä.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Annamme yhden yhteisen lausunnon kunnalle ja ELY-keskukselle tästä YVA-ohjelma- ja OAS-vaiheesta. Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliittyntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Fingrid Oyj:llä ei ole kommentoitavaa materiaaleista. Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot. Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja. Pyydämme toimittamaan YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnot Fingridin kirjaamoon kirjaamo@fingrid.fi. YVA- ja kaava-asioiden yhteyshenkilö Fingridissä on ...

Keski-Pohjanmaan liitto

Suunnittelualueen ympäristö on pääosin harvaan asuttua maaseutumaista aluetta sekä metsätalousaluetta. Lähiympäristön kylä ja pienkyläasutus keskittyy Lestintien ja Lestinhojen varteen suunnittelualueen itäpuolelle. Toristojannevan aurinkovoimahanke on suunniteltu sijoitettavaksi osittain turvetuotannosta poistuville alueille minkä Keski-Pohjanmaan liitto näkee hyvänä. Keski-Pohjanmaan liitto suosittelee, että hankkeen jatkosuunnittelussa pyritään minimoimaan metsän hakkuita ja raivauksia ja säilyttämään mahdollisimman paljon luonnonmukaista ympäristöä.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa aurinkovoimaan liittyen, että aurinkovoima-alueet täytyy sijoittaa ensisijaisesti muille kuin viljeltäville peltomaille ja metsäalueille. Tuulivoima-alueiden ja aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden yhteyteen voidaan sijoittaa energianvarastoinnin järjestelmiä ja rakenteita niiden maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontovaikutukset sekä ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset huomioiden.

Sähkön siirron osalta tarkastellaan kahta päävaihtoehtoa ja nollavaihtoehtoa. Vaihtoehdossa SVE 1 hyödynnetään kantaverkkoon Toristojannevan hankealueelta Wpd Oy:n suunnitteilla olevan Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitin kautta. Vaihtoehdossa SVE 2 sähkönsiirtoa varten rakennetaan noin 7,1 kilometrin pituinen uusi 33 kilovoltin maakaapelireitti hankealueelta lounaaseen Fingrid Oyj:n Jylkkä-Alajärvi-voimajohtohankkeen suunnitellulle Ullavan sähköasemalle, josta liitytään kantaverkkoon. Keski-Pohjanmaan liitto suosittelee jo olemassa olevien tai suunnitteilla olevien sähkönsiirtoreittien hyödyntämistä yhteisvaikutusten vähentämiseksi. Keski-Pohjanmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa Toristojannevan aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Samaan aikaan Toholammin kunta on valmistelemassa hankkeen kaavoitusta ja 13.1.2025 on asettanut osayleiskaavan osallistumis- ja arviointiohjelman nähtäville. Osayleiskaava laaditaan siten, että siinä tutkitaan mahdollisuutta käyttää osayleiskaavaa aurinkovoimalan rakennuslupien myöntämisen perusteena alueidenkäyttölain 44 §:n mukaisesti. Suunnittelualueen ulkopuolelle sijoittuva voimajohtoreitin osa luvitetaan omassa prosessissaan. Sähkön siirtämiseksi valtakunnan verkkoon tarkastellaan kahta vaihtoehtoa; liittyminen Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen suunniteltuun 400 kV voimajohtoon, ja maakaapelireitin rakentaminen luoteispuolelle Ullavan sähköasemalle. Molemmista valmisteluista (YVA-ohjelma ja osayleiskaavan OAS) on pyydetty lausuntoja terveydensuojeluviranomaiselta.

Hankealuetta lähimmät loma-asunnot (4 kpl) sijaitsevat Härkälammin ja Toristojanlampien rannalla, lähin näistä on 65 m etäisyydellä. Vakituista asutusta ei ole kilometrin etäisyydellä, kahden kilometrin säteellä asuu 15 asukasta. Hankealue jää Länsi-Toholammin tuulivoimala-alueen neljästä erillisestä alueesta muodostuvien alueiden väliin ja osin (VE1 ja VE2) näistä yhden lohkon päälle. Suunnittelualueella on turvetuotantoalue, jonka toiminta on lopettamisvaiheessa. Ympäristövaikutusten arviossa on kolme eri vaihtoehtoa, joissa alueiden rajausta vaihtelee, kaavoituksessa näyttäisi noudatettavan vaihtoehdon 3 rajausta, jolloin osayleiskaava-alue rajautuisi aiemmin kaavoitettuun Länsi-Toholammin tuulivoima-alueeseen eikä päällekkäisyyttä muodostuisi.

Suunnitelmista ei ole tässä vaiheessa lausuttavaa.

K. H. Renlundin museo

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-ohjelman luvussa 9.4. käsitellään arkeologista kulttuuriperintöä ja hankkeen vaikutuksia arkeologisiin kohteisiin. Hankealueelta ei tunneta tällä hetkellä rekisteröityjä arkeologisia kohteita.

Hankealueella sijaitsee yksi Maanmittauslaitoksen maastotietokannassa esitetty tervahauta Toristojannevan kaakkoispuolella, Heinevan saarella. Tämä on huomioitu myös YVA-ohjelmassa. Samoin suunnitellulla uudella sähkönsiirtoreitillä SVE2 sijaitsee yksi rekisteröimätön mahdollinen tervahauta, mikä erottuu hyvin lidaraineistossa (LIDARK tervahaudat ja hiilimiilut, museoverkko). Mahdollinen tervahauta sijaitsee metsäautotien vieressä, Iso Tervapirkko ja Pieni Tervapirkko -järvien välimaastossa (N=7067492, E=360762, ETRS-TM35FIN-koordinaatisto). Tervahautakohteisiin saattaa liittyä myös muita tervantuotantoon liittyviä rakenteita, esim. tervapirtin pohjia ja kiukaita. YVA-ohjelmassa mainitaan, että hankealueelle ja sähkönsiirtoreitille SVE2 tehtiin arkeologinen inventointi maastokaudella 2024 ja että inventoinnin tuloksista julkaistaan erillinen raportti YVA-selostuksen yhteydessä. Näin ollen hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei voida vielä tässä vaiheessa riittävästi arvioida. Pyydämme, että valmis raportti toimitetaan mahdollisimman pian meille tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi sekä mahdollisten uusien kohteiden lisäämiseksi muinaisjäännösrekisteriin (www.kyppi.fi).

Hankesuunnittelussa lähtökohtana tulee olla arkeologisen kulttuuriperinnön säilyttäminen niin, ettei kohteiden kohdalle tai niiden välittömään läheisyyteen kohdisteta maankäyttöä. Työt ja liikkuminen alueella tulee järjestää niin, ettei muinaisjäännöskohteisiin kajota eikä niitä peitetä (Muinaismuistolaki 295/1963, 1 §). Luvussa 9.4. mainitaankin, että arkeologiset kohteet otetaan huomioon hankkeen tarkemmassa suunnittelussa ja jätetään rakennustoimenpiteiden ulkopuolelle. Tässä vaiheessa todettakoon, että hankkeen mahdolliset riskit arkeologisen kulttuuriperinnön säilymiselle ajoittuvat ennen kaikkea aurinkovoima-alueen ja sähkönsiirron rakentamisvaiheeseen ja rakentamisen aiheuttamaan maankäyttöön, kuten huoltotieverkoston perustamiseen. Negatiivisia vaikutuksia voi olla myös huoltotoimenpiteillä ja aurinkopaneelien elinkaaren loputtua mahdollisilla purkutöillä. Näitä vaikutuksia on kuvattu luvussa 9.4.1. Maankäytön läheisyydessä sijaitsevat kohteet tulee merkitä ennen toimenpiteitä maastoon ja varmistaa että kaikki alueella toimivat ovat niistä tietoisia. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös mahdolliset hankealueen ulkopuolelle kohdistuvat hankkeeseen liittyvät toimenpiteet. Myös näissä tapauksissa tulee selvittää tulevatko toimenpiteet kohdistumaan arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Haluamme lisäksi painottaa, että muinaisjäännökset ovat Muinaismuistolain 1§:n mukaisesti rauhoitettuja ilman erillistä suojelupäätöstä heti löytyessään. Jos maata kaivettaessa tai muuta tehtäessä tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on muinaismuistolain 14§:n mukaan työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja asiasta ilmoitettava viipymättä museoviranomaiselle (tässä tapauksessa K.H.Renlundin museo). Tämä on syytä mainita myös YVA-selostuksessa. Museo haluaa vielä korostaa, että jos hankkeen aikana muuttuvan maankäytönsuunnitelmiin tulee muutoksia, on siitä oltava hyvissä ajoin yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon (K.H.Renlundin museo) ja pyydettyä lausuntoa mahdollisesta inventoinnin täydennystarpeesta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja –maisema

Hankealueen maiseman todetaan YVA-ohjelman luvussa 9.3.2.1 olevan ojitettua suota ja talousmetsää sekä turvetuotantoaluetta. Hankealueen lähiympäristössä on ojittamattomia suoalueita, lampia ja pieniä peltoalueita sekä eteläpuolella kaksi luonnonsuojelualuetta. Maastoltaan alue on tasaista, noin 130 m merenpinnan yläpuolella. Hankealueella ei ole asutusta. Lähin asuinrakennus sijoittuu noin kahden kilometrin etäisyydelle. Hankealueen länsipuolelle sijoittuu neljä loma-asutusta. YVA-ohjelman luvussa 9.3.6 esitellään menetelmiä, joilla aurinkovoimaloiden vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön arvioidaan. Luvussa todetaan, että Suomessa ei ole laadittu oppaita teollisen tuotannon aurinkovoimaloiden rakentamisesta kuten tuulivoimaloiden osalta on laadittu. Arvioinnissa tukeudutaan Suomessa laadittuihin tuulivoimatuotantoon koskeviin selvityksiin sekä saksalaisen

aurinkojärjestelmien arviointimenetelmiin liittyvään tutkimukseen. Sen mukaan aurinkovoimaloita on voitu havaita pisimmillään 2–3 km:n etäisyydeltä. Tutkimuksiin vedoten YVA-ohjelmassa maisemavaikutusten arviointi painottuu 0–1 km etäisyysvyöhykkeelle. 1–3 km:n etäisyydellä arviointi on yleispiirteisempää.

Hankealueesta 1,8 km itään sijoittuu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Lestijokilaakson kulttuurimaisema (VAMA 2021). Hankealueelle eikä alle 3 km:n etäisyydelle hankealueesta sijoitu valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (RKY 2009). Lähimmät RKY-kohteet ovat Ullavan kirkko ja Vanha Vion talo sijoittuen 16,2 km:n etäisyydelle. Aurinkovoimala-alueelle tai alle 3 km:n etäisyydelle voimaloista ei sijoitu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Paikallisesti arvokkaita kohteita tullaan YVA-ohjelman mukaan tarkemmin selvittämään YVA-selostusvaiheessa.

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin lähtöaineistoina käytetään muun muassa maastokäyntejä, aiempia selvityksiä sekä visuaalisten vaikutusten arvioimiseksi havainnekuvia. Vaikutusten arvioinnin painopiste on hankealueella ja noin kilometrin etäisyydellä aurinkovoima-alueista. Maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta YVA-ohjelmassa todetaan, että hankkeessa tullaan arvioimaan yhteisvaikutuksia toiminnassa, rakenteilla tai suunnitteilla olevien aurinkovoimahankkeiden kanssa noin 3 km:n säteellä. Yhteisvaikutuksia noin 10 km:n etäisyydellä olevien tuulivoimahankkeiden osalta arvioidaan noin 3 km:n etäisyydelle.

Aurinkovoimaloiden maisemalliset ja visuaaliset vaikutukset kohdistuvat erityisesti lähiympäristöön, joten museon näkemyksen mukaan aurinkovoima-alueiden osalta tulisi tarkemmin selvittää paikallisesti arvokkaita maiseman ja kulttuuriympäristön kohteita. Purontakan kylä sekä Asiala sijoittuvat alle 3 km:n etäisyydelle hankealueesta ja näistä kylistä ei museolla olevan tiedon mukaan ole laadittu rakennetun kulttuuriympäristön inventointeja. Vaikutusten arvioimiseksi tulisi tehdä paikallistason inventointi edellä mainittujen kylien osalta. YVA-selostus ja hankkeen kaava-aineistot pyydetään toimittamaan K.H. Renlundin museoon lausuttavaksi osoitteeseen: museo.lausunnot@kokkola.fi

Kokkolan kaupunki, kaupunkisuunnittelu ja kaupunkiluvitus

Kokkolan kaupungin kaupunkisuunnittelu ja kaupunkiluvitus ei katso tarpeelliseksi lausua hankkeesta.

Luonnonvarakeskus

Aurinkovoimahankkeen vaikutukset eläimistöön ovat voimala-alueen ja sähkönsiirron rakentamisen aikaisia häiriövaikutuksia. Hankealue koostuu käytöstä poistuneesta turvetuotantoalueesta, talousmetsästä ja ojitetuista soista. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu pääosin hankealueen kaltaisille, talouskäytössä oleville, kivennäismaan metsäalueille ja ojitetuille turvekankaille. Sähkönsiirtoreittivaihtoehto SVEA2 lähistölle sijoittuu 2 soidensuojelun täydennysehdotusalueutta ja hankealueelle sijoittuu kuusi muuta luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta luontokohdetta. Alle 5 km etäisyydelle hankealueesta sijoittuu 2 suojelualuetta. Näiden luontokohteiden luontoarvojen säilyminen tulee turvata. Sähkönsiirtokaapelin ympäristössä mahdollisesti sijaitsevat arvokkaat luontokohteet ja petolintujen pesäpaikat tulee rakentamisen yhteydessä huomioida ja turvata. Ohjelmassa mainitaan hankealueen eteläosassa sijaitseva kosteikko alue, joka voisi olla tärkeä lintujen lepäilyalue. Sen tarkempaa sijaintia ohjelmassa ei kuitenkaan esitetä. Alueen lajisto tulisi inventoida pesimä ja muutonajalta ja tehdä arvio alueen säilyttämisessä luonnontilassa.

Hankealueella sijaitsevat viitasammakkoesiintymät tulee turvata ja varmistaa ettei rakentaminen heikennä niiden luonnontilaa. Hankkeen vaikutukset metsäpeuraan sen lisääntymiseen ja

liikkumismahdollisuuksiin tulee selvittää. Aurinkovoimala-alueen rakentaminen tuottaa häiriötä alueelle ja ympäröivä aitaus muodostaa liikkumisesteen eläimille. Hankealue tulisi aidata eläinten alueelle pääsyn estämiseksi kuitenkin siten, että eläinten aitoihin törmäysriski tulee huomioiduksi ja minimoiduksi. Sähkönsiirtokaapelin rakentamisen vaikutukset susireviiriin tulee myös selvittää. Luken näkemyksen mukaan alueen tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutusten arvio tulee tehdä metsäpeuralle, sudelle ja maakotkalle. Hankealue sijoittuu metsäpeura-alueille. Hankealueen ympäristöön suunnitellaan runsaasti erilaisia uusiutuvan energian hankkeita, varsinkin tuulivoimaa. Ohjelmassa tarkastellaan kuitenkin vain n. 10 km säteellä olevia hankkeita. Mielekkäämpää olisi tarkastella ympäröivää aluetta ja hankkeita laajemmin, kun kyseessä on hanke, joka lisää jo muutenkin laajan alueen pirstoutumista ja on käytännössä pois useiden eri lajien elinympäristöstä.

Lausunnon tiivistelmä

Aurinkovoimala-alueen ja sähkönsiirtolinjojen ympäristössä sijaitsevat arvokkaat luontokohteet ja petolintujen pesäpaikat tulee rakentamisen yhteydessä huomioida ja turvata. Hankkeen vaikutukset metsäpeuraan sen lisääntymiseen ja liikkumismahdollisuuksiin tulee selvittää. Hankealue on teollisuusympäristö, joka tulee aidata eläinten alueelle pääsyn estämiseksi kuitenkin siten, että eläinten aitoihin törmäysriski tulee huomioiduksi ja minimoiduksi. Luken näkemyksen mukaan alueen tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutusten arvio tulee tehdä metsäpeuralle, sudelle ja maakotkalle.

Metsähallitus

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan hankealueelta laaditaan erillinen päiväpetolintuselvitys. Metsähallitus huomauttaa, hankealue sijaitsee lähes kokonaan uhanalaisen petolinnun ydinreviirillä. Lähtökohtaisesti Metsähallitus ei suosittele uhanalaisen petolinnun ydinreviirille sellaista rakentamista, josta koituu elinympäristömenetyksiä tai törmäysriskejä. Elinympäristömenetysten arviointiin on syytä hyödyntää Metsähallituksen ohjeistusta. Päiväpetolintuselvityksessä on syytä käyttää riittävästi aikaa ja tarkinta mahdollista saatavilla olevaa tietoa uhanalaisen petolinnun käyttämän elinympäristön selvittämiseksi. Reviirin uhanalaisella petolinnulla on tehty satelliittiseurantaa. Satelliittitietojen kertymistä voi olla tarpeellista odottaa ja tehdä vaikutusten arviointi sitä hyödyntäen.

Aurinkovoimatuotannossa keskeisiä vaikutusmekanismeja uhanalaiselle petolinnulle ovat mahdollinen elinympäristömenetys ja törmäysriski sähkönsiirtolinjoihin. Hankealueen sijaitessa lähellä tuulivoimahankealueita, erityisesti yhteisvaikutusten arviointi on tehtävä huolellisesti. Hankealue sijaitsee osittain potentiaalisella metsäpeuran kesäelinympäristöllä ja sen läheisyydessä. Hankkeella voi olla vaikutusta lajin esiintymiseen alueella, joten hankkeen vaikutukset metsäpeuralle tulee selvittää huolellisesti etenkin yhteisvaikutusten osalta.

Metsähallitus kiinnittää huomiota siihen, että vaikka sähkönsiirtovaihtoehdon SVE1 vaikutukset selvitetään toisen hanketoimijan toimesta, tulisi vaihtoehtojen vaikutuksia voida vertailla.

Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Toholammin kunta

Toholammin kunnan näkemyksen mukaan laaditussa YVA-ohjelmassa esitetyt lähtötiedot ovat oikeita ja riittäviä YVA-arvioinnin pohjaksi. Kunnan näkemyksen mukaan hankkeen sähkönsiirron tapahtuminen yhteistyössä wpd:n suunnitteleman linjan kanssa on erittäin kannatettavaa eikä aiheuta

enempää haittaa alueen maanomistajille. Ohjelmassa ennakoidaan hankkeen keskeisten ympäristövaikutusten kohdistuvan erityisesti viitasammakoihin, petolintuihin sekä kasvillisuus- ja luontotyyppeihin, lisäksi olisi hyvä tuoda esille keskeisenä vaikutuksena myös metsästykselle tulevat vaikutukset. Hankkeen sijoittuminen Toholammin kunnan alueella olevan laajan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen läheisyyteen tulee huomioida arvioinnissa erityisen hyvin, myös lähialueen muut hankkeet huomioiden. Muutoin Toholammin kunnalla ei ole huomautettavaa laaditusta YVA-ohjelmasta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Ei lausuttavaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalousviranomainen

Toristojannevan aurinkovoimahankkeen hankealue sijoittuu Toholammin kuntaan, Purontaan länsipuolelle, Heinenevan, Siliänevan ja Palonevan alueille. Toristojannevan hankealueen kokonaispinta-ala on noin 450 hehtaaria vaihtoehdossa VE1, noin 254 hehtaaria vaihtoehdossa VE2 ja noin 402 hehtaaria vaihtoehdossa VE3. Hankealueen pohjoisosassa sijaitsee toiminnassa oleva Paloneva-Siliänevan turvetuotantoalue, kun taas eteläosa on suurimmaksi osaksi talousmetsää ja ojitettua suota. Eteläisen alueen metsät ovat pääosin sekametsää ja Toristojannevan ojitamattoman suon itäiset alueet ulottuvat eteläisen hankealueen länsiosiin vaihtoehdoissa VE1 ja VE3. Vaihtoehdossa VE2 hankealue on rajattu niin, että kyseinen suoalue jää hankealueen ulkopuolelle.

Arviointiohjelman mukaan hankealue sijoittuu suurimmaksi osaksi Toristoranpuron valuma-alueelle (51.037). Hankealueen pohjoisosa sijoittuu kuitenkin pieneltä osin myös Loukkuunjoan valuma-alueelle (51.038). Hankealueelle ei sijoitu järviä eikä lampia. Lähin lampi, Toristojanlampi, sijaitsee noin 90 m etäisyydellä hankealueesta ja seuraavaksi lähin lampi, Härkkilä, noin 290 m etäisyydellä hankealueesta. Hankealueella sijaitsee yksi virtavesi, Toristojanpuro, joka sijaitsee noin 260 m verran hankealueella, sen eteläisen osan pohjoisosassa, ja sivuaa hankealueen pohjoisosaa idästä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen katsoo, että Toristojannevan aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan tulee sisältyä aurinkovoimaloiden, huoltoteiden ja sähkönsiirtolinjojen rakentamisesta hankealueen alapuolisille vesistöille aiheutuvien kalataloudellisten vaikutusten arviointi. Tulee myös arvioida hankealueen turvetuotantoalueilta ja suoalueilta lähtevän kuormituksen (kiintoaine, humus, ravinneaineet, rauta ja mahdollinen hapan valunta) vaikutukset alapuolisten vesistöjen vedenlaatuun ja kalastoon rakennusaikana ja toiminta-aikana.

Aurinkovoimalan paneelikenttäalueen maankäytössä on suositeltavaa suosia jatkuvaa kasvipeitteisyyttä ja vesienhallinnassa hulevesien viipymää parantavia ratkaisuja. Voimala-alueen rakentamisvaiheessa on keskeistä hyödyntää sellaisia tekniikoita ja käytäntöjä, joilla kuormitus alapuolisiin vesistöihin pysyy mahdollisimman vähäisenä. Esimerkiksi alueen perustustyöt on tehtävä mahdollisimman vähävetiseen aikaan. Lisäksi on suositeltavaa selvittää mahdollisuuksia yhteensovittaa aurinkovoiman tuotantoa ja turvetuotantoalueen/ojitetun suon vesitalouden ennallistamista esimerkiksi purkuojia tukkimalla.

On otettava huomioon, että mahdollisesti tehtävät ojitukset ja huoltoteiden rakentamiset voivat vaikuttaa alueen vesistöjen hydrologiaan ja virtaamiin. Voimajohtojen rakentaminen uomien ylitse saattaa vaikuttaa uomien tilaan ja kalastoon lähinnä tilapäisesti rakennettavien siltojen osalta. Tilapäiset sillat saattavat heikentää kalojen elinolosuhteita lähinnä, mikäli niihin asennetaan kalojen liikkumista vaikeuttava rumpu. Huoltoteitä rakennettaessa tierummut eivät saa muodostua kalojen

vaellusesteiksi. Tierumpuina olisi suositeltavaa käyttää ns. kaarirumpua tai puolirumpua, joka jättää pohjan mahdollisimman luonnontilaiseksi ja joka parhaiten mahdollistaa kalojen nousun.

Paloneva-Siliänevan turvetuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laskuojalla Hongistonojaan ja edelleen Vanhaojaa ja Ullavanjokea pitkin Isojärven kautta Perhonjokeen. Paloneva-Siliänevan turvetuotantoalue on mukana Perhonjoen kalataloudellisessa yhteistarkkailussa. Vaikka ennalta arvioituna aurinkovoimalan toiminnan aikana kuormitus Palonevan-Siliänevan turvetuotantoalueelta voi vähentyä verrattuna turvetuotannon aikaiseen tilanteeseen, tulee kuormitus kuitenkin olemaan korkeampi ja valunta äärevämpi kuin luonnontilaisella tai ennallistetulla suolla. Oletettavasti alueelta lähtevä kuormitus on korkeimmillaan perustamis- ja rakentamistöiden aikana. Aurinkovoimalan toteutuessa on siten tarkoituksenmukaista, että tulevan toiminnan kalataloudellisia vaikutuksia seurataan esimerkiksi osana yhteistarkkailua voimassa olevan tarkkailuohjelman mukaisesti ainakin siihen asti, kunnes alueelta tuleva kuormitus ja valunta ovat vakiintuneet.

Wpd Suomi Oy

Lausuntoa koskeva Energiequelle Oy:n Toristojannevan aurinkovoimahanke sijoittuu wpd Suomi Oy:n suunnitteleman Länsi-Toholammin tuulipuiston välittömään läheisyyteen hankealueiden rajautuessa ja limittyessä toisiinsa. Toristojannevan hankkeen ensimmäisenä sähkönsiirtovaihtoehtona (SVE1) on liittyä Länsi-Toholammin tuulipuiston 400 kV:n voimajohtoon, ja toinen vaihtoehto (SVE2) on maakaapelireitti, joka kulkee Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen kaava-alueen läpi.

Wpd Suomi Oy muistuttaa, että Toristojannevan YVA-ohjelmassa esitetystä hankkeiden tilanneluokituksesta poiketen, wpd:n Toholampi-Lestijärven tuulivoimahankkeella on lainvoimaiset osayleiskaavat (myönnetty Toholammin kunnassa 29.5.2017 § 16 ja Lestijärven kunnassa 6.7.2017 § 57) ja voimaloille on myönnetty rakennusluvat. Lisäksi wpd Suomi Oy haluaa saattaa tietoon, että Toholampi-Lestijärven elokuussa 2024 nähtäville asetetussa YVA-selostuksessa on esitetty Toholampi-Lestijärven sekä Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeiden ajantasaiset sähkönsiirron vaihtoehtoiset reitit ja suunnitelmat, jotka poikkeavat Toristojannevan hankkeen YVA-ohjelmassa esitetystä.

Wpd Suomi Oy muistuttaa Energiequellea huomioimaan riittävä varoetäisyys wpd:n suunnittelemaan 400 kV:n voimajohtoon Toristojannevan aurinkovoimahankkeen sijoitussuunnittelua laadittaessa. Wpd Suomi Oy myös muistuttaa huomioimaan sähkönsiirtovaihtoehdon SVE2 osalta Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeen tarkemmat sijoitussuunnitelmat, kuten hankkeen sisäiset kaapeloinnit. Wpd Suomi Oy on valmis jatkamaan Energiequelle Oy:n kanssa vuoropuhelua, ja korostaa yhteistyön ja tiedonvaihdon merkitystä.

Väylävirasto

Mikäli hankkeen johdosta havaitaan tarvetta tierakenteiden vahvistamiselle tai esimerkiksi uusien liittymien rakentamiselle, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Asian osalta tulee olla yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle. Liittymäluvat maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus. Mikäli hankkeessa tarvitaan erikoiskuljetuksia, näissä lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018

antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018).

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn. Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue

Mielipiteet

Mielipide 1

Vastustan aurinkopaneelien rakentamista nykyisten suunnitelmien mukaisesti, koska niiden etäisyys ... Tämä tarkoittaisi sitä, että ... kaadettaisiin useiden hehtaarien alue aurinkopaneelien vuoksi, mikä aiheuttaisi merkittävää haittaa maisemaan, asuinympäristöön ja luonnossa viihtymiseen. ... on rakennettu juurikin luonnon monimuotoisuuden ja luonnonrauhan vuoksi, ja nyt tämä kaikki on vaarassa tuhoutua. ... on aktiivisessa käytössä, ja metsässä liikkuminen, marjastaminen sekä metsästäminen kuuluvat merkittävästi arkeeni. Ja mikäli hanke toteutuisi, ... läheisyyteen kohdistuisi merkittäviä liikkumisrajoituksia, ja näin ollen haittaa luonnossa liikkumista ja luonnon antimista nauttimista.

Toristojannevan ja Heinevan alueet ovat hyvin monimuotoisia sekä kasvillisuuden että eläinlajiston osalta. Viime kesänäkin oli ilo seurata esimerkiksi pikkulintujen pesimistä, mutta on kuitenkin hyvin todennäköistä, että tämäkin ilo katoaa, jos puustot ja kasvillisuus hävitetään aurinkopaneelien vuoksi, ja näin ollen lintujen ja muiden eläimien pesäpaikkoja tuhoutuu. Mielestäni luonto tulee kärsimään ja eläinlajistot vähenemään/ häviämään alueella, mikäli näin suuri aurinkovoimahanke toteutuu. Mielestäni on aivan kohtuutonta, että ... läheisyyteen tuotaisiin tällainen kokonaisuus, kun olisi mahdollista tehdä sellaiseen paikkaan, jossa ei olisi ... eikä se häiritsisi ketään. En tule hyväksymään nykyisiä suunnitelmia.